

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УХВАЛЕНО

Вченою радою Білоцерківського
національного аграрного
університету
Протокол № 6
від « 30 » серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Білоцерківського
національного аграрного
університету, професор
 Олена ШУСТ

Наказ ректора
№ 159/0 « 30 » 08 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

1. Загальні положення

1.1. Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» та ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), міжнародних стандартах ISO 9001:2008 та ISO 9001:2015, національних стандартах ДСТУ ISO 9000:2015 IDT Системи управління якістю. Основні положення та словник; ДСТУ ISO 9001:2015 IDT Системи управління якістю. Вимоги; ДСТУ ISO 9004:2012 IDT Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю.

1.2. Внутрішня система забезпечення якості освіти базується на свідомому, спільному створенні культури якості всіх представників академічної спільноти. Досягнення високої якості освіти нерозривно пов'язане з автономією, традиціями та гідністю академічної спільноти.

1.3. Система внутрішнього забезпечення якості в БНАУ складається з двох елементів: забезпечення якості освітньої діяльності та забезпечення якості вищої освіти.

1.4. Ефективне функціонування системи внутрішнього забезпечення якості досягається включенням усіх структурних підрозділів університету у процес забезпечення якості.

2. Політика Білоцерківського національного аграрного університету у сфері якості

2.1. Стратегічною метою Білоцерківського національного аграрного університету (далі – БНАУ) є досягнення лідерства у сфері аграрної освіти і науки України, динамічний розвиток, забезпечення гідної позиції у державних та європейських рейтингах закладів вищої освіти за якістю освітніх послуг.

2.2. Місія університету – підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних екологічно компетентних фахівців нового покоління для аграрної сфери шляхом надання освітніх послуг відмінної якості, дотримання високих стандартів у викладанні, науковій і професійній діяльності..

2.3. Основні принципи реалізації політики БНАУ у сфері якості:

- максимальне задоволення вимог та очікувань замовників освітніх послуг;
- лідерство та персональна відповідальність керівників усіх рівнів;
- професіоналізм та компетентність працівників;
- системний та процесний підхід до менеджменту;
- прозорість та логічність процесів прийняття рішень;
- корпоративна культура;
- інноваційні технології;
- оптимізація видатків;
- здоров'я та безпека.

2.4. Завдання БНАУ у сфері якості:

▪ впровадження і забезпечення ефективного функціонування та безперервного вдосконалення системи управління якістю, яка охоплює всі процеси, працівників та студентів університету, і відповідає стратегічній меті університету;

▪ залучення всіх працівників та студентів до культури якості та стимулювання їх творчої участі в її забезпеченні;

▪ безперервне і творче вдосконалення змісту освітніх послуг, розширення їх номенклатури з урахуванням розвитку освіти та науки, змін на ринку праці;

- забезпечення збалансованості теоретичної та практичної підготовки фахівців;
- постійне оновлення та модернізація матеріально-технічної бази університету;
- інтеграція у світовий освітній простір;
- поглиблення інтеграції освітньої та наукової діяльності;
- повна інформатизація всіх процесів діяльності
- досягнення сталого економічного розвитку;

▪ безперервний самоконтроль та самоаналіз на всіх рівнях.

2.5. Засади результативності системи управління якістю:

- постійне вдосконалення системи управління якістю;
- реалізація процесного підходу до управління всіма видами діяльності, що впливають на відповідність освітніх послуг встановленим вимогам;
- лідерство у справах забезпечення високої якості освітніх послуг і постійного підвищення задоволеності замовників;
- безперервне вдосконалення кваліфікації всіх співробітників університету, дотримання високих стандартів в освітній, науковій та професійній діяльності.

Керівництво БНАУ бере на себе відповідальність за реалізацію політики у сфері якості, гарантує створення умов для її втілення, закликає колектив об'єднати зусилля для досягнення цієї мети.

3. Процедури забезпечення якості

3.1. Система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення й забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

3.2. Стратегія культури якості реалізується за активної участі усіх працівників БНАУ (адміністрації, керівників структурних підрозділів, науково-педагогічних працівників, навчально-допоміжного, адміністративно-господарського персоналу) та здобувачів вищої освіти.

3.3. Керівництво університету взяло на себе зобов'язання щодо розроблення та впровадження системи управління якістю та постійного підвищення її ефективності шляхом:

- прийняття Політики у сфері якості Білоцерківського національного аграрного університету як складової загальної політики університету;
- доведення до працівників ідеї важливості задоволення вимог замовників, а також обов'язкових законодавчих і нормативних вимог;
- проведення систематичного аналізу діяльності університету в межах системи управління якістю;
- здійснення аналізу системи управління якістю з боку вищого керівництва та проведення відповідних коригувальних та запобіжних дій з метою усунення недоліків та невідповідностей, запобігання ризикам, здійснення загального керівництва освітньою і науковою діяльністю;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для здійснення основних та допоміжних процесів в університеті.

3.6. Представниками керівництва з якості є: з освітньої діяльності – проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності, з наукової діяльності – проректор з наукової та інноваційної діяльності.

Представники керівництва з якості забезпечують встановлення, впровадження та підтримання процесів, необхідних для системи управління якістю; звітують перед ректором

університету про функціонування системи управління якістю і необхідні заходи щодо її поліпшення; забезпечують виконання вимог замовника у межах університету.

3.7. Для забезпечення якості освіти в БНАУ створено відділ забезпечення якості освіти, який працює на основі «Положення про відділ забезпечення якості освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті». Він є самостійним структурним підрозділом університету, який координує діяльність щодо реалізації стратегічних цілей і практичних завдань Університету з упровадження та ефективного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, а також формування культури якості в університетській спільноті.

Відділ забезпечення якості освіти безпосередньо підпорядкований ректору Університету.

3.8. Для забезпечення та підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності на факультетах діють групи зі змісту та якості освіти, метою функціонування яких є формування культури якості із залученням усієї освітянської спільноти. Порядок діяльності групи зі змісту та якості освіти регламентується Положенням «Про групи зі змісту та якості освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті».

Процесну модель управління якістю освітньої і наукової діяльності в Білоцерківському національному аграрному університеті представлено у Додатку.

4. Періодичний перегляд та моніторинг освітніх програм

4.1. В основу розроблення освітніх програм покладено такі принципи:

- зростання привабливості і прозорості освітніх програм університету для потенційних споживачів;
- студентоцентризований підхід;
- врахування вимог ринку праці за рахунок впровадження в практику опитування роботодавців та випускників щодо очікуваних професійних знань та умінь здобувачів;
- урахування тенденцій розвитку освітніх програм та вимог до них на ринку освітніх послуг Європи і світу загалом, у конкретній предметній галузі зокрема;
- забезпечення академічної мобільності здобувачів;
- підвищення здатності випускників до працевлаштування як у найближчій перспективі, так і в майбутньому (з огляду на зміни вимог ринку праці);
- особливі вимоги до різних форм навчання (очної, заочної форм, дистанційного, змішаного навчання).

4.2. Механізм розроблення, затвердження, періодичного перегляду та моніторингу освітніх програм регламентується Положенням «Про освітні програми в Білоцерківському національному аграрному університеті».

4.3. Перегляд освітніх програм відбувається за результатами їх моніторингу.

4.4. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються як у результаті прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства, так і в результаті зворотного зв'язку з роботодавцями, випускниками, студентами та науково-педагогічними працівниками.

4.5. Для удосконалення освітніх програм здійснюється постійний моніторинг ринку праці та ринку освітніх послуг, залучення роботодавців до формування вимог щодо компетентностей випускників та визначення змісту вищої освіти, опитування випускників та роботодавців щодо якості освіти та освітнього процесу.

4.6. Здобувачі вищої освіти беруть участь у перегляді освітніх програм у складі груп зі змісту і якості освіти.

5. Оцінювання здобувачів вищої освіти

5.1. Система оцінювання здобувачів вищої освіти у БНАУ передбачає послідовне використання оприлюднених критеріїв, правил та процедур.

5.2. Види контрольних заходів і процедура їх проведення, форми, методи та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, а також вимоги щодо інформування та ведення відповідної документації визначається Положенням «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Білоцерківському національному аграрному університеті».

5.3. Система оцінювання включає вхідний, поточний, рубіжний (модульний), підсумковий семестровий, ректорський контроль знань та атестацію здобувачів вищої освіти.

5.4. Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання.

5.5. Поточний контроль проводиться викладачами на аудиторних заняттях усіх видів. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана під час поточного контролю, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи.

5.6. Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – контроль навчальних досягнень студентів після вивчення логічно завершеної частини програми дисципліни. Цей контроль може бути модульним (тематичним) або календарним і може проводитися у формі контрольної роботи, комп'ютерного тестування, виконання індивідуального завдання, курсового проекту (роботи) та ін.

5.7. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту, диференційованого заліку або заліку, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

5.8. Контроль залишкових знань (ректорський контроль) застосовується з метою перевірки залишкових знань здобувачів (через певний час після іспиту або заліку), а також для визначення ефективності використання дидактичних засобів і напрямів удосконалення освітнього процесу.

5.9. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

5.10. Критерії оцінювання є обов'язковою складовою програми навчальної дисципліни. На початку семестру науково-педагогічний працівник, який викладає дисципліну, повинен ознайомити здобувачів вищої освіти зі змістом, структурою, формою екзаменаційної (залікової) роботи та прикладами завдань попередніх років, а також з системою та критеріями її оцінювання.

5.11. Для врахування думки здобувачів вищої освіти щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні опитування здобувачів вищої освіти та випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу.

6. Забезпечення якості викладацького складу

6.1. Персонал університету формується згідно зі штатним розписом університету.

Процес підбору персоналу та підвищення його кваліфікації здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Статуту Білоцерківського національного аграрного університету» і Положення «Про порядок заміщення посад (обрання і прийняття на роботу) науково-педагогічних (педагогічних) працівників Білоцерківського національного аграрного університету».

6.2. Вимоги до кваліфікації та роботи працівників визначено в посадових інструкціях працівників.

6.3. Інформація про освіту, професійну підготовку, кваліфікацію, досвід роботи і додаткове навчання знаходиться в особових картках працівників та особових справах, що зберігаються у відділі документообігу та кадрового забезпечення.

6.4. Обрання на вакантні посади науково-педагогічних працівників проводиться за конкурсом. Оголошення про проведення конкурсу, терміни й умови його проведення публікуються в засобах масової інформації.

6.5. Обрання завідувачів кафедр проводиться вченою радою університету таємним голосуванням. Перед голосуванням оголошуються висновки кафедри та вченої ради факультету. Обговорення проводиться в присутності претендентів.

6.6. Для виявлення рівня професійної компетентності та педагогічної майстерності викладача, поширення кращого досвіду використання новітніх технологій навчання, стимулювання подальшого вдосконалення професіоналізму викладача у БНАУ проводяться

відкриті заняття. Порядок організації відкритих занять регламентуються Положенням «Про планування, проведення та оцінювання відкритих занять викладачів у Білоцерківському національному аграрному університеті».

6.7. З метою оновлення теоретичних і практичних знань, оволодіння сучасними методами вирішення професійних завдань, формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, та організаційно-управлінській діяльності науково-педагогічні та педагогічні працівники університету зобов'язані щонайменше раз на 5 років пройти підвищення кваліфікації. Підвищення кваліфікації здійснюється відповідно до положення «Про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському національному аграрному університеті».

6.9. Оцінювання науково-педагогічних працівників здійснюється на основі щорічних рейтингів науково-дослідної, науково-методичної та науково-організаційної роботи. Визначення рейтингів науково-педагогічних працівників проводить рейтингова комісія, яку очолює ректор. Результати оцінювання та рейтингування оприлюднюються на щорічних державних науково-практичних конференціях, в газеті «Університет» та на веб-сайті Університету.

6.10. Складовою моніторингу якості освітньої діяльності є визначення рейтингів кафедр за підсумками навчального року, метою якого є встановлення підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців і розвиток наукових досліджень.

7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

7.1 Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу в БНАУ відповідає ліцензійним вимогам.

7.2. Матеріально-технічну базу університету сформовано для підготовки фахівців згідно з ліцензією. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, аудиторіях та лабораторіях.

7.3. Освітній процес достатньою мірою забезпечено комп'ютерною технікою та пакетами прикладних комп'ютерних програм. В університеті створено умови для доступу до мережі «Інтернет», у всіх корпусах створено зони Wi-Fi.

7.4. Освітній процес повністю забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам наукової бібліотеки, репозитарію та веб-ресурсам університету.

7.5. Підтримка здобувачів вищої освіти в БНАУ забезпечується розвинутою соціальною інфраструктурою, яка включає гуртожитки, спортивні споруди, пункти громадського харчування.

7.6. Для оцінювання навчальних ресурсів в БНАУ діють:

- система аналізу якості навчально-методичного та інформаційного забезпечення (робота науково-методичної комісії, наукової бібліотеки);
- система аналізу якості фінансового забезпечення (самоперевірка на ділянках бухгалтерської служби);
- система аналізу якості матеріально-технічного забезпечення (проведення контролю якості товарів та моніторинг цін);
- система аналізу якості наукових досліджень (робота науково-технічної ради);
- система аналізу результативності науково-дослідної роботи та використання її здобутків у освітньому процесі (робота науково-методичної комісії, науково-технічної ради);
- система запобігання академічному плагіату (робота відділу забезпечення якості освіти, редакційно-видавничого відділу, наукової бібліотеки, вчених рад із захисту дисертацій).

7.7. За результатами аналізу рівня забезпечення освітнього процесу відповідними ресурсами в БНАУ здійснюються заходи з розширення та оновлення навчально-матеріальної бази.

7.8. Відповідальними за процес забезпечення матеріалами й обладнанням є декани факультетів, директори науково-дослідних інститутів, проректор з навчально-виробничої діяльності та комплексного розвитку.

7.9. Керівники структурних підрозділів щороку (або у разі необхідності) подають службові

записки щодо необхідного матеріально-технічного забезпечення. Враховуючи необхідність і пріоритетність замовлень, можливості університету, формується план закупівель університету.

7.10. Процес управління лабораторним та іншим обладнанням для забезпечення навчального та наукового процесу виконується відповідно до положень про структурні підрозділи університету. Відповідальні за процес – перший проректор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності, проректор з наукової та інноваційної діяльності.

7.11. Переліки засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації в університеті і підлягають повірці, складають їх користувачі, узгоджують з відділом науково-дослідної та інноваційної діяльності і подають на погодження до територіальних органів та лабораторій, які проводитимуть повірку. Порядок складання та погодження цих переліків засобів вимірювальної техніки встановлено нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади в галузі метрології.

8. Інформаційні системи для ефективного управління освітньою діяльністю

8.1. Інформаційні та комунікаційні технології, програмне забезпечення процесів освітньої та наукової діяльності здійснюється на основі використання інформаційних технологій та засобів комп'ютерної техніки. Процес управління ними, зберігання електронного банку методичного забезпечення освітнього процесу та резервного копіювання здійснюється відділом інформаційного забезпечення.

8.2. Інформаційні системи забезпечують основні напрями діяльності університету:

- формування контингенту та організація освітнього процесу;
- навчально-методичне забезпечення навчального процесу;
- науково-дослідна діяльність;
- ресурсне забезпечення освітнього процесу.

8.3. Для організації автоматизованого освітнього процесу, проведення різних видів контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання на денній і заочній формах навчання в БНАУ використовується комп'ютерний програмний комплекс Moodle та автоматична система управління. Порядок створення та функціонування системи Moodle визначається і регламентується Положенням «Про систему управління навчанням Moodle в Білоцерківському національному аграрному університеті».

8.4. Інформаційні системи дають змогу забезпечити моніторинг якості діяльності університету і приймати ефективні управлінські рішення щодо її покращення.

9. Забезпечення публічності інформації

9.1. У БНАУ діє система громадського контролю діяльності, яка передбачає включення представників роботодавців до складу дорадчих органів та комісій університету.

9.2. Публічність інформації про діяльність університету забезпечується відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність ВНЗ».

9.3. Згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», на сайті БНАУ розміщено та регулярно оновлюється інформація про основні події університетського життя, щодо роботи вченої ради, структурних підрозділів, студентського самоврядування, здійснення фінансової діяльності та ін.

9.4. Для забезпечення публічності інформації в БНАУ функціонує редакційно-видавничий відділ.

10. Забезпечення дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти

10.1. Норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, а також дії щодо забезпечення академічної доброчесності у БНАУ закріплює «Етичний кодекс університетської спільноти» та Положення «Про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті».

10.2. Дії щодо забезпечення академічної доброчесності здійснюються за декількома напрямками:

- забезпечення доброчесності поточних індивідуальних робіт студентів (курсові роботи, індивідуальні завдання тощо);
- забезпечення доброчесності кваліфікаційних робіт студентів;
- забезпечення доброчесності наукових публікацій у всіх наукових виданнях університету;
- забезпечення доброчесності дисертаційних робіт співробітників університету та робіт, що подаються до захисту у спеціалізованих радах (відповідно до вимог щодо підготовки та захисту дисертацій);
- забезпечення доброчесності на рівні інших видів наукової та навчально-методичної продукції співробітників університету.

10.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату поширюється на наукові та навчальні праці науково-педагогічних працівників БНАУ, здобувачів вищої освіти та осіб, прикріплених до університету з метою здобуття наукового ступеня.

10.4. Усі підготовлені до друку наукові праці та навчальні видання розглядаються на засіданнях (наукових семінарах) кафедр та інших структурних підрозділів, де працюють автори робіт.

10.5. Рекомендовані до друку наукові та навчально-методичні праці обов'язково перевіряються на авторську оригінальність.

10.6. Перед поданням на розгляд вченої ради періодичного наукового видання університету редакційна колегія перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату.

10.7. Перед прийняттям дисертацій, поданих для захисту до спеціалізованих вчених рад університету, проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату.

10.8. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається з захисту, незалежно від стадії розгляду.

10.9. Відповідальність науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету за академічний плагіат визначається їх посадовими інструкціями.

Розглянуто і схвалено науково-методичною комісією Білоцерківського НАУ, протокол № 1 від 22.08. 2024 р.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Володимир НЕДАШКІВСЬКИЙ

Проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності

Тетяна ДИМАНЬ

Проректор з наукової та інноваційної діяльності

Ольга ВАРЧЕНКО

Завідувач відділу забезпечення якості освіти

Олена ДЕМ'ЯНЕНКО

Начальник юридичного відділу

Ярослав ЯЦЮК

Додаток. Процесна модель управління якістю освіти в БНАУ

